

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра теорії права та кримінально-процесуальної діяльності факультету правоохоронної діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 06 «НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»
(обов'язкова освітня компонента)
ОПП 262 «Правоохоронна діяльність»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 26 Цивільна безпека

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Кваліфікація: магістр правоохоронної діяльності

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Нормотворча діяльність» є обов'язковою для вивчення ОПІ «Правоохоронна діяльність». Вивчається протягом 1-го семестру на кафедрі теорії права та кримінально-процесуальної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення слухачів з правилами і засобами нормотворчої діяльності, формування у слухачів вмінь самостійної діяльності спрямованої на системне викладення нормативних правових приписів, конструювання зв'язків між ними та нормативно-правовими актами в цілому.

Завдання навчальної дисципліни є отримання слухачами знань, вмінь і навичок юридично грамотно та кваліфіковано створювати нормативно-правові та індивідуальні акти з огляду на їх призначення та види, а також формування розуміння сутності нормотворчого процесу та особливостей нормотворчої діяльності.

Слухач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

- поняття, сутність та основні різновиди нормотворчої діяльності як форми здійснення народовладдя в Україні;
- базовий понятійний апарат, пов'язаний з нормотворчою діяльністю;
- теоретичні питання нормотворчості, проблеми її ефективної реалізації;
- процедурний порядок нормотворчої діяльності;
- науково-методичні основи нормотворчої діяльності;
- поняття, сутність та зміст законодавчого процесу;
- вимоги, які пред'являються до форми, змісту, порядку прийняття нормативно-правового акта;
- поняття та сутність підзаконної нормотворчості;
- процесуальний порядок набуття чинності нормативно-правовими актами в Україні.

вміти:

- застосовувати набуті знання для аналізу нормативно-правових актів, оперувати основними законами і категоріями в ході нормотворчої діяльності, правового виховання;
- аналізувати особливості нормотворчої діяльності різних органів державної влади;
- створювати відомчі нормативні акти при відповідному забезпеченні технологій їх підготовки та прийняття;
- обґрунтувати специфіку нормативно-правових актів.

ознайомитись:

- з основними перспективами та тенденціями розвитку законодавства, що регулює нормотворчість різних органів державної влади.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **програмних компетентностей**:

А) Загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК-2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації, суперечливих вимог та зміни умов обстановки;

ЗК-9 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-1 Уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини у сфері правоохоронної діяльності та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

СК-2 Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків;

СК-4 Спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності, а також організовувати оперативно-розшукову діяльність органу охорони державного кордону;

СК-5 Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації у конкретних сферах юридичної діяльності;

СК-14 Здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов дотримання дозвільної системи та адміністративного нагляду.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН-1 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема під час публічних виступів, дискусій, проведення занять;

ПРН-11 Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального та процесуального права у професійній діяльності;

ПРН-12 Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;

ПРН-14 Розробляти та управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців;

ПРН-15 Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку;

ПРН-20 Викладати юридичні дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні, розробляти відповідне науково-методичне забезпечення, впроваджувати інноваційні технології, методи і засоби навчання;

ПРН-21 Здійснювати правове виховання;

ПРН-23 Застосовувати знання міжнародних та національних стандартів і принципів дотримання прав людини для забезпечення законності і правопорядку з використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

Досягнення програмних результатів навчання передбачає здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових.

ПРН-1 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

Знання: процесу донесення власних знань під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

Розуміння: змісту процесу донесення власних знань під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

Застосування: зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

Аналіз: інформації щодо її зрозумілості і недвозначності.

Синтез: власних знань, висновків та їх аргументація.

Оцінювання: зрозумілості і недвозначності інформації.

ПРН-11 Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального та процесуального права у професійній діяльності.

Знання: процесу нормотворчості в різних сферах юридичної діяльності.

Розуміння: процесу нормотворчості в різних сферах юридичної діяльності.

Застосування: розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального та процесуального права у професійній діяльності .

Аналіз: проектів нормативно-правових актів в різних сферах юридичної діяльності на предмет їх відповідності правилам юридичної техніки.

Синтез: розробка нормативно-правових актів в різних сферах юридичної діяльності на предмет їх відповідності.

Оцінювання: правових норм в різних сферах юридичної діяльності.

ПРН-12 Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;

Знання: вимог до юридичних висновків й консультацій в конкретних сферах юридичної діяльності.

Розуміння: різних сфер юридичної діяльності.

Застосовування: знань з різних сфер юридичної діяльності для надання кваліфікованих юридичних висновків й консультацій.

Аналіз: різних сфер юридичної діяльності.

Синтез: висновків щодо змісту правовідносин у різних сфер юридичної діяльності.

Оцінювання: характеристики правовідносин у різних сфер юридичної діяльності.

ПРН-14 Розробляти та управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців.

Знання: порядку розробки та управління проектами у сфері правоохоронної діяльності у сфері нормотворчості.

Розуміння: порядку розробки та управління проектами у сфері правоохоронної діяльності у сфері нормотворчості.

Застосовування: знань з нормотворчої діяльності при розробці проектів у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів.

Аналіз: змісту проектів у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів.

Синтез: аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців проектів у сфері правоохоронної діяльності.

Оцінювання: вимог, цілей, завдання, ресурсів, строків та виконавців проектів у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН-15 Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Знання: методів та засобів забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Розуміння: методів та засобів забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Застосовування: вмінь модифікації основних методів та засобів забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Аналіз: основних методів та засобів забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Синтез: основних методів та засобів забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Оцінювання: основних методів та засобів забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку з позиції їх викладу у нормативно-правових актах.

ПРН-20 Викладати юридичні дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні, розробляти відповідне науково-методичне забезпечення, впроваджувати інноваційні технології, методи і засоби навчання.

Знання: вимог до розробки науково-методичне забезпечення юридичних дисциплін.

Розуміння: вимог до розробки науково-методичне забезпечення юридичних дисциплін..

Застосовування: викладання юридичних дисциплін.

Аналіз: змісту нормативно-правових актів з метою викладання їх змісту.

Синтез: знань в різних галузях правовідносин шляхом використання методів юридичної техніки.

Оцінювання: змісту нормативно-правових актів з метою викладання їх змісту..

ПРН-21 Здійснювати правове виховання.

Знання: вимог до здійснення правового виховання.

Розуміння: процесу правового виховання.

Застосовування: знань з нормотворчої діяльності в процесі здійснення правового виховання.

Аналіз: правової інформації з метою здійснення правового виховання.

Синтез: висновків, положень з метою здійснення правового виховання.

Оцінювання: правової інформації з метою здійснення правового виховання.

ПРН-23 Застосовувати знання міжнародних та національних стандартів і принципів дотримання прав людини для забезпечення законності і правопорядку з використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

Знання: національних стандартів і принципів дотримання прав людини для забезпечення законності і правопорядку.

Розуміння: міжнародних та національних стандартів і принципів дотримання прав людини для забезпечення законності і правопорядку.

Застосування: використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

Аналіз: міжнародних та національних стандартів і принципів дотримання прав людини для забезпечення законності і правопорядку.

Синтез: методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

Оцінювання: методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

ВИКЛАДАЧІ:

начальник кафедри теорії, історії держави і права та приватноправових дисциплін доктор юридичних наук, доцент полковник юстиції Роман ЛЯШУК, e-mail: 7roman@ukr.net.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні класи (502-514, 517).

Навчальні ресурси:

1. Ковальський В.С., Козинцев І.П. Правотворчість. Теоретичні та логічні засади. – К. : Юрінком Інтер, – 2005. – 298 с.
2. Нормотворча діяльність : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. І. Риндюк. - К. : КНЕУ, 2009. – 162 с.
3. Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Підручник. – 4-те видання допов. і перероб. – К.: Алерта, 2014. – 524 с.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																Форми підсумкового контролю								
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	модульний контроль	підсумковий контроль	-----	Усього	есе	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсорова робота	ІРГР	-----
1	1	3	90	40	20					16				4		20	20							30		+	
Усього за дисципліну		3	90	40	20					16				4		20	20							30		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.6; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН3.9; МН4.1; МН4.3; МН 4.4

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.2; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СЛУХАЧАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні спеціальності		
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації, суперечливих вимог та зміни умов обстановки.	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ЗК-9	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.
Фахові компетентності спеціальності		
СК-1	Уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини у сфері правоохоронної діяльності та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
СК-2	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2; МК4.3.
СК-4	Спроможність організувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності, а також організувати оперативно-розшукову діяльність органу охорони державного кордону	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.
СК-5	Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації у конкретних сферах юридичної діяльності	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.
СК-14	Здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов дотримання дозвільної системи та адміністративного нагляду	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.2.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СЛУХАЧАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема під час публічних виступів, дискусій, проведення занять	МН1.1; МН 1.2; МН1.3; МН2.2; МН 3.5;	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ПРН-11	Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального та процесуального права у професійній діяльності	МН1.1; МН 1.2; МН1.3; МН2.2; МН3.5; МН 3.6; МН 3.5	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ПРН-10	Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності	МН1.1-1.5; МН2.1-2.3; МН3.3	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ПРН-14	Розробляти та управляти проєктами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців	МН1.1; МН 1.2; МН1.3; МН2.2; МН3.5	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ПРН-15	Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку	МН1.1-1.5; МН2.1-2.3; МН3.3	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ПРН-20	Викладати юридичні дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні, розробляти відповідне науково-методичне забезпечення, впроваджувати інноваційні технології, методи і засоби навчання	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН 1.5; МН 2.1; МН3.3	МК1.2; МК 2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК 3.2; МК4.1; МК4.2; МК 4.3.
ПРН-21	Здійснювати правове виховання	МН1.1-1.5; МН2.1-2.3; МН3.3	МК1.1; МК1.4; МК2.2; МК3.3; МК3.3; МК4.4; МК4.3.
ПРН-23	Застосовувати знання міжнародних та національних стандартів і принципів дотримання прав людини для забезпечення законності і правопорядку з використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН3.3	МК1.2; МК 2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК 3.2; МК4.1; МК4.2; МК 4.3.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин				Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	ІР			
1	Нормотворчість	2	Л2				09 ІРЕсе-1	1/Л(2); 2/1Сз(2); 3/1Л(2); 4/1Л(2); 4/2Сз(2); 5/1Л(2); 6/1Л(2);	14
2	Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права в Україні	2	Сз2				10 ІРЕсе-2	6/2Сз(2); 7/1Л(2); 8/1Л(2); 8/2Сз(2); 9/1Л(2); 10/1Л(2); 10/2Сз(2);	14
3	Нормотворча діяльність як форма здійснення народовладдя в Україні. Поняття та основні різновиди.	2	Л2				11	11/1Сз(2); 12/1Л(2); 12/2Сз(2); 13/1Сз(2);	8
4	Процедурний порядок нормотворчої діяльності	4	Л2	Сз2			12	Дз(4)	4
5	Правотворчі помилки	2	Л2			ІРЕ се - 1	01		
6	Експертиза проектів нормативно-правових актів	4	Л2	Сз2			02		
7	Набуття чинності нормативно-правовими актами в Україні	2	Л2			ІРЕ се - 2	03		
8	Законодавчий процес	4	Л2	Сз2			04		
9	Підзаконна нормотворчість	2	Л2				05		
10	Відомча нормотворчість.	4	Л2	Сз2			06		
11	Нормотворча діяльність органів місцевого самоврядування	2	Сз2				07		
12	Поняття, ознаки та правила нормотворчої техніки.	4	Л2	Сз2			08		

13	Нормотворча термінологія, правові дефініції, юридичні конструкції.	2	Сз2					
Диференційований залік		4	Дз4					
Всього		40					Всього	40

Умовні скорочення:

Лекція - Л

Семінарське заняття - Сз

Диференційований залік - Дз

Заняття, що обов'язкове для оцінювання - 5/3Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				1 курс	
				1 семестр	
				РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ НОРМОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
1			4	ТЕМА 1. НОРМОТВОРЧІСТЬ	
	1	лекція	2	<i>Заняття 1. Поняття та сутність нормотворчості. Види нормотворчості</i> 1. Поняття та ознаки нормотворчості 2. Функції та принципи нормотворчості 3. Види нормотворчості держави і суспільства	[3.1.] ст.217-243; [3.13.]
		сам. робота	2	1. Поняття, ознаки та види нормотворчості. 2. Нормотворчість і нормоутворення. 3. Співвідношення нормотворчої діяльності і право творення	[3.1.] ст.217-243; [3.13.]
2			4	ТЕМА 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ ЯК ОСНОВНА ФОРМА (ДЖЕРЕЛО) ПРАВА В УКРАЇНІ	
		сам. робота	2	1. Поняття та ознаки нормативно-правових актів. 2. Підходи до визначення поняття “законодавство”. 3. Система законодавства: поняття та структура. 4. Закони та підзаконні нормативно-правові акти. 5. Види законів за їх значенням і місцем в системі законодавства. 6. Види підзаконних нормативно-правових актів за суб’єктами 7. Систематизація законодавства: поняття, форми. 8. Консолідація та кодифікація як види нормотворчої діяльності.	[3.1.] ст.250-283
	1	семінар	2	<i>Заняття 1. Нормативно-правовий акт як результат нормотворчої діяльності</i> 1. Підходи до визначення поняття “законодавство”. 2. Види законів за їх значенням і місцем в системі законодавства. 3. Види підзаконних нормативно-правових актів за суб’єктами нормотворчості.	[3.1.] ст.250-283

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
3			4	ТЕМА 3. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФОРМА ЗДІЙСНЕННЯ НАРОДОВЛАДДЯ В УКРАЇНІ. ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ РІЗНОВИДИ	
	1	лекція	2	<i>Заняття 1. Нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності</i> 1. Суб'єкти нормотворчості. 2. Система та загальна характеристика джерел законодавства, які регулюють нормотворчість в Україні. 3. Правове регулювання нормотворчої діяльності в Україні: проблеми та перспективи.	[2.1.] ст.100-115; [2.2.] ст.12-42; [2.3.] ст. 70-80; [3.7.] ст.217-243; [3.8.] ст.273-315; [3.10.] ст.41-75; [3.11.] ст.17-30, 141-178; [3.9.] ст.10-15; [3.13.] ст.80-91.
		сам. робота	2	1. Поняття, види та суб'єктів нормотворчості: а) поняття суб'єктів нормотворчості; б) види суб'єктів нормотворчості. 2. Народна нормотворчість: а) поняття народної нормотворчості; б) основні різновиди народної нормотворчості. 3. Джерела законодавства, які регулюють нормотворчість в Україні: а) законодавчий процес; б) підзаконна нормотворчість.	[2.1.] ст.100-115; [2.2.] ст.216-221; [2.2.] ст.12-42; [2.3.] ст. 70-80; [3.7.] ст.217-243; [3.8.] ст.273-315; [3.10.] ст.41-75; [3.11.] ст.17-30, 141-178; [3.13.] ст.3-21; [3.9.] ст.10-15; [3.13.] ст.80-91.
4			6	ТЕМА 4. ПРОЦЕДУРНИЙ ПОРЯДОК НОРМОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
	1	лекція	2	<i>Заняття 1. Процедура нормотворчої діяльності</i> 1. Основні положення процедурного порядку нормотворчої діяльності. 2. Основні прийоми нормотворчої діяльності. 3. Система факторів впливу на нормотворчість.	[2.1.] ст.149-153; [2.2.] ст.44-54; [2.3.] ст.93-98; [3.7.] ст.272-287; [3.8.] ст.369-385; [3.10.] ст.140-152
		сам. робота	2	1. Тлумачення закону. 2. Основні положення процедурного порядку нормотворчої діяльності. 3. Основні прийоми нормотворчої діяльності. 4. Система факторів впливу на нормотворчість.	[2.1.] ст.149-153; [2.2.] ст.44-54; [2.3.] ст.93-98; [3.7.] ст.272-287; [3.8.] ст.369-385; [3.10.] ст.140-152
	2	семинар	2	<i>Заняття 2. Процедурно-процесуальні аспекти нормотворчої</i>	[2.1.] ст.149-153; [2.2.] ст.44-54; [2.3.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				<p><i>діяльності</i></p> <p>1. Процедура нормотворчої діяльності: а) поняття та зміст процедури нормотворчої діяльності; б) стадії нормотворчої діяльності.</p> <p>2. Прийоми нормотворчої діяльності.</p> <p>3. Система факторів впливу на нормотворчість: а) фактори впливу на нормотворчість; б) об'єктивні та суб'єктивні чинники нормотворчості; в) морально-етичні цінності народу як чинник нормотворчості; г) передумови вдосконалення нормотворчості.</p>	ст.93-98; [3.7.] ст.272-287; [3.8.] ст.369-385; [3.10.] ст.140-152
5			12	ТЕМА 5. ПРАВОТВОРЧІ ПОМИЛКИ	
	1	лекція	2	<p><i>Заняття 1. Попередження та усунення правотворчих помилок</i></p> <p>1. Правотворчі помилки: поняття та причини їх виникнення.</p> <p>2. Види правотворчих помилок: змістовні та техніко-юридичні.</p> <p>3. Попередження, виявлення, виправлення (усунення) та подолання правотворчих помилок в нормативно-правових актах.</p>	[2.1.] ст.159-170; [2.2.] ст.42-44; [2.3.] ст.98-104; [3.7.] ст.299-314; [3.8.] ст.342-369; [3.11.] ст.178-200; [3.13.] ст.101-103, 121-125
		індивідуальне завдання (есе)	10	Виконання есе за заданою тематикою	[2.3.] ст.115-121; [3.7.] ст.314-323; [3.10.] ст.152-164
6			6	ТЕМА 6. ЕКСПЕРТИЗА ПРОЕКТІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ	
	1	лекція	2	<p><i>Заняття 1. Порядок проведення правової експертизи нормативно-правового акта</i></p> <p>1. Поняття та основні види експертизи проектів нормативно-правових актів.</p> <p>2. Правове регулювання та особливості різних видів експертизи проектів нормативно-правових актів.</p>	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
		сам. робота	2	<p>1. Правове регулювання та особливості різних видів експертизи проектів нормативно-правових актів.</p> <p>2. Предмет, підстави та види правової експертизи проектів нормативно-правових актів</p>	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				2. Системно-юридична оцінка проекту нормативно-правового акта 3. Юридико-технічна оцінка проекту нормативно-правового акта 4. Експертний висновок 5. Особливості наукової правової експертизи	
	2	семінар	2	Заняття 2. Підстави та порядок проведення експертизи правових актів 1. Обов'язкові види експертизи проектів нормативно-правових актів за законодавством України та їх особливості. 2. Правова експертиза проектів нормативно-правових актів. 3. Особливості наукової правової експертизи проектів нормативно-правових актів.	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
7			14	ТЕМА 7. НАБУТТЯ ЧИННОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ В УКРАЇНІ. ПІДГОТОВКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ДЕРЖАВНІЙ РЕЄСТРАЦІЇ	
	1	лекція	2	Заняття 1. Офіційне оприлюднення та державна реєстрація нормативно-правових актів 1. Набрання чинності нормативно-правовими актами. 2. Офіційне оприлюднення нормативно-правових актів. 3. Державна реєстрація нормативно-правових актів.	[2.1.] ст.170-177; [2.2.] ст.54-65; [2.3.] ст.115-121; [3.7.] ст.314-323; [3.10.] ст.152-164; [3.13.] ст.94-103
		сам. робота	2	1. Набуття чинності нормативно-правовими актами. 2. Оприлюднення нормативно-правових актів. 3. Реєстрація нормативно-правових актів.	[2.2.] ст.54-65; [2.3.] ст.115-121; [3.7.] ст.314-323; [3.10.] ст.152-164
		індивідуальне завдання (есе)	10	Виконання есе за заданою тематикою	[2.3.] ст.115-121; [3.7.] ст.314-323; [3.10.] ст.152-164
				РОЗДІЛ 2. ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВИ ЯК СУБ'ЄКТІВ НОРМОТВОРЧОСТІ	
8			8	ТЕМА 8. ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
	1	лекція	2	Заняття 1. Законодавча діяльність та законодавчий процес 1. Загальні положення законодавчого процесу. 2. Суб'єкти законодавчої діяльності та суб'єкти, які беруть участь у законодавчій діяльності. 3. Джерела законодавства, які регулюють законодавчу діяльність в Україні.	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.13.] ст.126-132
		сам. робота	4	1. Внесення законопроектів і процедура прийняття законів. 2. Вимоги щодо структури, викладу змісту та оформлення проекту закону, що подається на розгляд Верховної Ради України. 3. Законотворча діяльність на рівні пленарних засідань Верховної Ради України. 4. Адаптація законодавства України та Європейського Союзу.	[2.1.] ст.159-170; [2.2.] ст.42-44; [2.3.] ст.98-104; [3.7.] ст.299-314; [3.8.] ст.342-369; [3.11.] ст.178-200; [3.13.] ст.101-103, 121-125
	2	семінар	2	Заняття 2. Основні положення законодавчого процесу 1. Внесення законопроектів і процедура прийняття законів. 2. Вимоги щодо структури, викладу змісту та оформлення проекту закону, що подається на розгляд Верховної Ради України. 3. Законотворча діяльність на рівні пленарних засідань Верховної Ради України. 4. Право вето та його зміст.	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.13.] ст.126-132
9			4	ТЕМА 9. ПІДЗАКОННА НОРМОТВОРЧІСТЬ	
	1	лекція	2	Заняття 1. Поняття, основні положення та зміст підзаконної нормотворчості 1. Сутність та принципи підзаконної нормотворчості. 2. Регуляторна політика і видання регуляторних актів. 3. Санкціонована нормотворчість, поняття та основні різновиди.	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
		сам. робота	2	1. Нормотворча діяльність Президента України. 2. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України. 3. Нормотворча діяльність місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. 4. Нормотворча діяльність правоохоронних органів. 5. Регуляторна політика і видання регуляторних актів. 6. Обговорення проектів регуляторних актів в Україні.	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
10			6	ТЕМА 10. ВІДОМЧА НОРМОТВОРЧІСТЬ	
	1	лекція	2	<i>Заняття 1. Теоретичний аспект відомчої нормотворчості</i> 1. Поняття та сутність відомчої нормотворчості 2. Суб'єкти відомчої нормотворчості 3. Процес відомчої нормотворчості.	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
		сам. робота	2	1. Види актів спрямованих на регулювання службової діяльності органів та підрозділів Державної прикордонної служби України 2. Правила підготовки проектів правових актів Державної прикордонної служби України, їх державна реєстрація	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
	2	семінар	2	<i>Заняття 2. Відомча нормотворчість</i> 1. Суб'єкти відомчої нормотворчості 2. Поняття та процес відомчої нормотворчості. 3. Види актів спрямованих на регулювання службової діяльності органів та підрозділів Державної прикордонної служби України 4. Підготовки проектів правових актів Державної прикордонної служби України, їх державна реєстрація	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
11			6	ТЕМА 11. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
		сам. робота	4	1. Характеристика поняття муніципальної нормотворчості 2. Нормотворчі повноваження компетентних суб'єктів органів місцевого самоврядування. 1. Нормотворча діяльність голів місцевих рад, президій(колегій) районних та обласних рад. 2. Участь у нормотворчому процесі органів місцевого самоврядування постійних комісій місцевих рад. 3. Нормотворчі повноваження депутатських груп та фракцій органів місцевого самоврядування.	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.13.] ст.126-132
	1	семінар	2	<i>Заняття 1. Нормотворча діяльність компетентних суб'єктів органів місцевого самоврядування</i> 1. Особливості нормотворчої діяльності голів місцевих рад, президій(колегій) районних та обласних рад.	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.13.] ст.126-132

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				2. Участь у нормотворчому процесі органів місцевого самоврядування постійних комісій місцевих рад. 3. Нормотворчі повноваження депутатських груп та фракцій органів місцевого самоврядування.	
				РОЗДІЛ 3. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ	
12			6	ТЕМА 12. ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ПРАВИЛА НОРМОТВОРЧОЇ ТЕХНІКИ	
	1	лекція	2	<i>Заняття 1. Юридична техніка актів нормопроекування</i> 1. Юридична техніка як інструмент укладання текстів правових актів. 2. Юридична техніка відомчої нормотворчості	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.13.] ст.126-132
		самостійна робота	2	1. Поняття та сутність юридичної техніки. 2. Види відомчих підзаконних актів як результат застосування юридичної техніки 3. Поняття, ознаки та види нормотворчої техніки 4. Складові елементи нормотворчої техніки 5. Правила нормотворчої техніки.	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.26.] ст.126-132
	2	семінар	2	<i>Заняття 2. Техніка нормотворчості, її зміст та елементи</i> 1. Система засобів, прийомів і правил формування змісту нормативно-правових актів 2. Система структурних одиниць нормативно-правових та індивідуальних актів 3. Місце і значення нормотворчої техніки для юридичної практики	[2.1.] ст.177-190; [2.2.] ст.131-149; [2.3.] ст.104-110; [3.7.] ст.376-398; [3.8.] ст.416-436; [3.11.] ст.200-217; [3.13.] ст.126-132
13			6	ТЕМА 13. НОРМОТВОРЧА ТЕРМІНОЛОГІЯ, ПРАВОВІ ДЕФІНІЦІЇ, ЮРИДИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ. ЮРИДИЧНІ ПОМИЛКИ В НОРМОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
		самостійна робота	4	1. Юридична термінологія. 2. Юридичні конструкції. 3. Речення, як засіб викладу змісту нормативно-правового акта. 4. Правозастосовні помилки, їх класифікації.	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216
	1	семінар	2	<i>Заняття 1. Показники якості нормотворчої техніки</i> 1. Нормотворча термінологія 2. Удосконалення юридичних термінів в Україні	[2.2.] ст.181-197; [2.3.] ст.110-115; [3.7.] ст.358-376; [3.13.] ст.204-216

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				3. Правові дефініції. Правила побудови юридичних конструкцій 4. Види юридичних помилок у нормотворчій діяльності.	
Диференційований залік			4		
Разом за 1 семестр			90		
Усього за дисципліну			90		

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Нормотворчість.

Опрацювання матеріалу лекції 1/1.

Підготовка до семінарського заняття 2/1.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 1.

Тема 2. Нормативно-правовий акт основна форма (джерело) права в Україні.

Підготовка до семінарського заняття 2/1.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 2.

Тема 3. Нормотворча діяльність як форма здійснення народовладдя в Україні. Поняття та основні різновиди.

Опрацювання матеріалу лекції 3/1.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 3.

Тема 4. Процедурний порядок нормотворчої діяльності.

Опрацювання матеріалу лекції 4/1.

Підготовка до семінарського заняття 4/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 4.

Тема 5. Правотворчі помилки.

Опрацювання матеріалу лекції 5/1.

Виконання есе з теми 5.

Тема 6. Експертиза проектів нормативно-правових актів.

Опрацювання матеріалу лекції 6/1.

Підготовка до семінарського заняття 6/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 6.

Тема 7. Набуття чинності нормативно-правовими актами в Україні. підготовка нормативно-правових актів, які підлягають державній реєстрації.

Опрацювання матеріалу лекції 7/1.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 7.

Виконання есе з теми 7.

Тема 8. Законодавчий процес.

Опрацювання матеріалу лекції 8/1.

Підготовка до семінарського заняття 8/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 8.

Тема 9. Підзаконна нормотворчість.

Опрацювання матеріалу лекції 9/1.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 9.

Тема 10. Відомча нормотворчість.

Опрацювання матеріалу лекції 10/1.

Підготовка до семінарського заняття 10/1.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 10.

Тема 11. Нормотворча діяльність органів місцевого самоврядування.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 11.

Підготовка до семінарського заняття 11/1.

Тема 12. Поняття, ознаки та правила нормотворчої техніки.

Опрацювання матеріалу лекції 12/1.

Підготовка до семінарського заняття 12/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 12.

Тема 13. Нормотворча термінологія, правові дефініції, юридичні конструкції. Юридичні помилки в нормотворчій діяльності.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 13.

Підготовка до семінарського заняття 13/1.

Підготовка до диференційованого заліку.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тематика есе

Тема 5. Правотворчі помилки

1. Правотворчі помилки: загальнотеоретичні аспекти.
2. Основні види правотворчих помилок у законодавстві.
3. Правозастосовні помилки у текстах процесуальних документів у сфері діяльності Державної прикордонної служби України.
4. Способи попередження, виявлення та виправлення правотворчих помилок.
5. Класифікація правотворчих помилок, їх особливості.
6. Види правотворчих помилок. Змістовні та техніко-юридичні помилки у нормативно-правових актах що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України.
7. Попередження, виявлення, виправлення правотворчих помилок в нормативно-правових актах.
8. Колізії у нормативно-правових актах що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України. Способи їх подолання.
9. Прогалини у нормативно-правових актах що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України. Способи їх усунення та подолання.

Тема 7. Набуття чинності нормативно-правовими актами в Україні

1. Чинність закону (нормативного акта) у часі.
2. Змістовні характеристики термінів «набуття чинності нормативно-правовим актом» та «введення в дію нормативно-правового акта»
3. Юридичні стани нормативно-правових актів.
4. Зупинення дії нормативно-правових актів.
5. Скасування дії нормативно-правових актів.

6. Загальні підстави порядку набуття чинності нормативно-правових актів.
7. Порядок набуття чинності законів України.
8. Порядок набуття чинності Указів Президента України.
9. Порядок набуття чинності постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України.
10. Набрання договорами та рішеннями суду юридичної сили.
11. Способи скасування нормативно-правових актів.
12. Встановлення моменту вступу нормативно-правового акта в дію.
13. Визначення моменту припинення дії нормативно-правового акта.
14. Зворотна дія нормативно-правового акта.
15. Порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України (зі змінами) [Електронний ресурс] : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
- 1.2. Про постійні комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.95 р. // Відомості ВРУ. – 1995. - № 19. – Ст.. 134.
- 1.3. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI // Відомості Верховної Ради України, 2010. – № 14-15, № 16-17. – Ст. 133.
- 1.4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 19. – Ст.. 134.
- 1.5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України – 1996. - № 26. – Ст. 134.
- 1.6. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII // ВВР України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379..
- 1.7. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р.
- 1.8. Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Указ Президента України від 03.1.92 р. № 493/92.
- 1.9. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10 червня 1997 року № 503/97.
- 1.10. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів: Указ Президента України від 27.06.96 р. № 468.
- 1.11. Порядок проведення державної реєстрації відомчих нормативних актів та включення їх до Єдиного державного реєстру нормативних актів у Міністерстві юстиції України, затверджене наказом Міністра юстиції від 26.11.97 р. № 74/5.
- 1.12. Порядок скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів, занесених до державного реєстру, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 31 липня 2000 р. № 32/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31 липня 2000 р. № 458/4679.
- 1.13. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV.
- 1.14. Про затвердження Положення про порядок роботи з законопроектами та іншими документами, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України : Указ Президента України від 30.04.1995 р. № 270/95.
- 1.15. Деякі питання документування управлінської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55.
- 1.16. Про Положення про порядок підготовки і внесення проектів указів і розпоряджень Президента України: Указ Президента України від 5 листопада 2006 року № 970/2006.
- 1.17. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення експертизи проектів нормативно-правових актів на наявність корупційних норм : Наказ Міністерства юстиції України № 1380/5 від 23.06.2010 р.
- 1.18. Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228.
- 1.19. Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18 березня 2004 року № 1629-IV.

2. Базова

- 2.1 Ковальський В.С., Козинцев І.П. Правотворчість. Теоретичні та логічні засади. – К. : Юрінком Інтер, – 2005. – 298 с.
- 2.2 Нормотворча діяльність : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. І. Риндюк. - К. : КНЕУ, 2009. – 162 с.
- 2.3 Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Підручник. – 4-те видання допов. і перероб. – К.: Алерта, 2014. – 524 с.

3. Допоміжна

- 3.1 Дідич Т.О. Суб'єкти нормопроектної діяльності: поняття, ознаки та вимоги // Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 27. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2005. – С. 108-113.
- 3.2 Дзюбенко О. Юридична техніка відомчої нормотворчості в Україні: моног. / О. Дзюбенко. – К.: НікаНова, 2012. – 282 с.
- 3.3 Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки: методичні рекомендації / Апарат ВРУ. – К., 2014. – 39 с.
- 3.4 Нормотворча діяльність : зб. норм.-прав. актів та метод. реком. / Міністерство юстиції України. – К. : Вид. Дім „Ін Юре”, 2001.
- 3.5 Дутко А. Загальна характеристика техніко-юридичного нормотворення / А. Дутко // Вісник Львів. ун-ту. – 2000. – Вип. 35. – С. 48-51.
- 3.6 Железняк Н. Нормотворча діяльність як форма реалізації державної правової політики / Н. Железняк // Право України.– 2004.– № 7.– С. 94-99.
- 3.7 ДСТУ 4163-2003. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. Вид. оф. – К. : Держспоживстандарт, 2003. – 21 с.
- 3.8 ДСТУ 2732-2004. Державний стандарт України. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. Вид. оф.. – К. : Держстандарт України, 2005. – 24 с.
- 3.9 ДСТУ 3582-1997. Державний стандарт України. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові. Загальні вимоги та правила. Вид. оф. – К. : Держстандарт України, 1998. – 24 с.
- 3.10 Дорохов Р.П. До питання про теоретико-методологічні засади нормотворчості / Р. П. Дорохов // Митна справа : зб. наук. праць. Ч. 2; Одеська нац. юрид. акад. – Львів : Митна газета, 2011. – № 5 (77). – С. 84–89.
- 3.11 Барський В.Р. Нормотворчість представницьких органів місцевого самоврядування в Україні. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Одеська нац. юрид. акад. – О. – 2006. – 18 с.
- 3.12 Коцан Ю. Я. Причини виникнення правових колізій / Ю. Я. Коцан // Наук. вісник Львівського держ. ун-ту внутр.. справ. - 2010. - № 1. – С. 12–18.
- 3.13 Проведення експертизи проектів нормативно-правових актів з використанням методики вирішення проблем / Тетяна Фулей, Лора Лукас, Лорна Сайц. – К.: [ФОП Москаленко О. М.], 2013. – 168 с.

4. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

1. База нормативно-правових актів України [Електронний ресурс] : Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>

2. Юридична бібліотека онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lvivpravo.at.ua/load/>
3. Архіви України : офіційний сайт [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.archives.gov.ua
4. Кабінет Міністрів України : офіційний сайт [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>
5. Конституційний Суд України: офіційний сайт [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.ccu.gov.ua/uk/index
6. Президент України : офіційний сайт [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самотійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Слухачі, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самотійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли слухач не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо слухач не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, слухачу курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку слухач представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання	Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Традиційні методи навчання		1. Попередній контроль	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)	МК 1.1	Вибірковий усний
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)	МК 1.2	Фронтальний письмовий
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)	МК 1.3	Фронтальний тестовий
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)	МК 1.4	Фронтальний проблемний
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)	МК 1.5	Виконання нормативу
2. Активні методи навчання		МК 1.6	Виконання вправи
2. Активні методи навчання		2. Поточний контроль	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)	МК 2.1	Вибірковий усний
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)	МК 2.2	Колоквіум
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)	МК 2.3	Контрольна робота
3. Інтерактивні методи навчання		МК 2.4	Тестування
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах	МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах	МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи	МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
3. Інтерактивні методи навчання		МК 2.8	Реферат
3. Інтерактивні методи навчання		МК 2.9	Виконання нормативу
3. Інтерактивні методи навчання		МК 2.10	Виконання вправи
3. Інтерактивні методи навчання		3. Рубіжний контроль	
3. Інтерактивні методи навчання		МК 3.1	Фронтальний письмовий
3. Інтерактивні методи навчання		МК 3.2	Фронтальний тестовий
3. Інтерактивні методи навчання		МК 3.3	Фронтальний проблемний
3. Інтерактивні методи навчання		МК 3.4	Виконання нормативу
3. Інтерактивні методи навчання		МК 3.5	Виконання вправи
3. Інтерактивні методи навчання		4. Підсумковий контроль	
3. Інтерактивні методи навчання		МК 4.1	Усний
3. Інтерактивні методи навчання		МК 4.2	Письмовий
3. Інтерактивні методи навчання		МК 4.3	Тестовий
3. Інтерактивні методи навчання		МК 4.4	Проблемний
3. Інтерактивні методи навчання		МК 4.5	Практичний

